gemeenteSLUIS

Postadres:
Postbus 27
4500 AA Oostburg

Bezoekadres:
Nieuwstraat 22
4501 BD Oostburg

Telefoon 140117
Telefoon +31 (0)117 457 000
Telefax +31 (0)117 452 241

IBAN: NL33INGB0661900169
BIC code: INGBNL2A
BTW-nummer: 811046321B01

www.gemeentesluis.nl
info@gemeentesluis.nl

Aan de gemeenteraad

25.0001004

Inkomende documenten Gemeente Sluis

ons kenmerk : 2500007g1
uw brief d.d. :
uw kenmerk :
behandeld door : Cluster Veiligheid
doorkiesnummer : 140117
onderwerp :
bijlage(n) : Een

Gemeente Sluis
Ingekomen
21 FEB. 2025
NR.

Oostburg, 11 februari 2025

verzonden 21 FEB 2025

Geachte raadsleden ,

De aandacht voor de onderwerpen radicalisering en extremisme groeit. Ook in Zeeland. Door ontwikkelingen in de samenleving (zoals bijvoorbeeld polarisatie, daling vertrouwen in de overheid, oorlog, etc.) hebben gemeenten met verschillende vormen en casuïstiek op het gebied van radicalisering/extremisme te maken. Soms halen deze zaken het landelijke nieuws. Voorbeelden hiervan zijn de bekladding van de synagoge in Middelburg, of zeer recent de aanhouding een inwoonster uit onze gemeente. Zij wordt verdacht leiding te geven aan de Volksraad, een radicale groep soevereinen die zich afkeert van de overheid en bereid is daarvoor geweld te gebruiken.

Wanneer mensen extremistisch gedrag vertonen of dreigen te radicaliseren is het noodzakelijk om 'op tijd' in te grijpen. In Zeeland hebben we sinds 2016 voor dat doel een Contraterrorisme, Extremisme en Radicalisering(CTER)-weegploeg. In de CTER weegploeg zit een afvaardiging vanuit het Openbaar Ministerie (OM), het Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland, politie en Adviseur openbare orde en veiligheid van gemeenten. Zij beoordelen casuïstiek waarbij (mogelijk) sprake is van radicalisering. Vervolgens kijken zij wat er nodig is om de betrokken persoon/personen te helpen om de (openbare) veiligheid te waarborgen.
Er is ook een Zeeuws werkgroep actief. Zij richt zich vooral op preventie. Investeren in preventie is effectiever dan mensen helpen wanneer ze al geradicaliseerd zijn. Door op tijd te signaleren en de juiste zorg in te zetten kan voorkomen worden dat problemen groter worden en escaleren.

De problematiek van radicalisering en extremisme vraagt een regionale aanpak. Ook interventies op het gebied van preventie hebben een grotere slagingskans wanneer deze op regionaal niveau worden voorbereid. Het bestuurlijk Vanuit het Districtscollege Zeeland en het gecombineerd bestuurlijk overleg zorg- en veiligheid is de wens uitgesproken om een Zeeuwse nota en plan van aanpak te ontwikkelen dat zich richt op de preventie van radicalisering en extremisme, met de focus op een integrale aanpak.

Besluit
Wij hebben besloten om dit te onderschrijven door:

- In te stemmen met de Zeeuwse nota en plan van aanpak voor radicalisering en extremisme, onder voorbehoud van extra kosten die voortvloeien uit de aanpak;
- De Zeeuwse nota en het plan van aanpak te koppelen aan het lokale uitvoeringsplan Integrale Veiligheid, ter bevordering van een samenhangende en effectieve aanpak;

Aanleiding
Er is een groeiende behoefte bij professionals in zowel het sociaal- als het veiligheidsdomein naar kennis en deskundigheidsbevordering over radicalisering. U moet dan denken aan leraren op school, medewerkers van de GGD, maatschappelijk werk, jongerenwerkers, opsporingsambtenaren, politie, etc. Vragen die in de praktijk spelen zijn o.a.: "Hoe herken ik signalen van radicalisering?" en "Wat kan ik doen als professional bij signalen van radicalisering?". Er is behoefte aan het vergroten en uitwisselen van kennis en expertise, kennis over de persoonsgerichte aanpak en het versterken van een signaleringsstructuur en preventiestructuur op het gebied van radicalisering en extremisme.

Na de start van de CTER-weegploeg zijn we in Zeeland een aantal jaar geleden ook begonnen met het versterken en ontwikkelen van de signalerings-, en meldingsstructuur, preventie- en netwerkstructuur.

- Op verschillende momenten hebben er verspreid door Zeeland bijeenkomsten plaatsgevonden waar professionals kennis konden uitwisselen en waar deskundigen uit het land uitleg kwamen geven over de verschillende vormen van radicalisering en extremisme.
- In 2023 heeft Zeeland een Meldpunt radicalisering ingericht bij het Zorg- en Veiligheidshuis en een routekaart opgesteld. De routekaart biedt richtlijnen voor professionals voor het handelen bij signalen van radicalisering.
- In samenwerking met het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) verzorgen we in Zeeland opleidingen en trainingen voor professionals in de preventie en aanpak van radicalisering en extremisme.

In bijgevoegd plan van aanpak zijn de speerpunten voor een integrale en preventie aanpak rondom radicalisering en extremisme vastgelegd. Met deze nota laten gemeenten zien dat dit vraagstuk speelt en welke interventies er plaatsvinden om radicalisering tegen te gaan.

Zeeuwse nota en plan van aanpak radicalisering en extremisme
Het Ministerie van Justitie en Veiligheid stelt middelen ter beschikking aan gemeenten en regio's voor de aanpak van en het voorkomen van radicalisering en extremisme. Het district Zeeland ontvangt via centrumgemeente Tilburg deze zogenaamde versterkingsgelden ook. De middelen worden ingezet voor een coördinator/aanjager en de organisatie van verschillende interventies, trainingen en netwerkbijeenkomsten.

De Zeeuwse nota helpt om de beschikbare versterkingsgelden op een nuttige manier in te zetten en zorg te dragen voor het behalen van een aantal resultaten. Resultaten op het gebied van; bewustwording, kennisuitwisseling, deskundigheidsbevordering, versterken van het netwerk en een betere samenwerking tussen professionals. Uiteindelijk wil je er met elkaar voor zorgen dat de kans mensen in Zeelands radicaliseren kleiner wordt en mensen eerder worden geholpen

We starten in 2025 met het uitvoeren van een fenomeenanalyse. We zijn bekend met verschillende vormen van radicalisering en extremisme. Maar welke vormen zijn relevant in de Zeeuwse samenleving, waar liggen bij ons de risico's? De resultaten van de fenomeenanalyse helpen om meer focus aan te brengen en de theorie dichter bij de praktijk te brengen.

Daarnaast plaatst de nota de aanpak van radicalisering en extremisme in een context. Je kunt de aanpak niet los zien van andere vraagstukken op het gebied van zorg en veiligheid. Dat speelt mee bij het geven van uitvoering aan deze nota.

Tenslotte bevat de nota een actieplan. Om vormen van radicalisering en extremisme in Zeeland tegen te gaan zijn interventies nodig. De versterkingsgelden vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid vormen een belangrijke bron om deze interventies uit te kunnen voeren. Maar gemeenten zullen ook zelf moeten investeren in de aanpak. Dat betreft vooral de inzet van menskracht om regie te kunnen voeren, initiatief te nemen en te coördineren. Door hier Zeeuws in samen te werken kunnen we deze inspanningsvraag delen. Daarnaast worden we ondersteund door landelijke organisatie zoals de Ministeries van justitie en Veiligheid,

Binnenlandse zaken en Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het NCTV, het Landelijk Steunpunt Extremisme en het Expertise Centrum Sociale Stabiliteit.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SLUIS,

De secretaris,

S.I. de Kievit-Minnaert

De burgemeester,

mr. M.M.D. Vermue

Zeeuwse nota en plan van aanpak radicalisering en extremisme

Werkgroep preventie radicalisering Zeeland. v. 10-01-2025

Zeeuwse nota en Plan van aanpak Radicalisering en Extremisme
v. 25-11-2024

Inhoud

1. Aanleiding 2
   1.1. Veranderende context die aanleiding geeft tot actie 2
   1.2. Behoefte aan kaders 3
2. Probleemstelling 3
   2.1. Belang van inzet op preventie 4
3. Doelstelling 4
4. Context en samenwerking 5
5. Het ontwikkelingsbeeld van radicalisering in Nederland 5
   5.1. Jihadistische dreiging blijft substantieel en ontwikkelt zich online 6
   5.2. Geweldspotentieel in Rechts-Terroristische Online Milieus 6
   5.3. Geweldsbereidheid binnen Anti-Institutionele Bewegingen en 'Soevereinen' 6
   5.4. Links-Extremisme 7
   5.5. Wat is het beeld in Zeeland? 7
6. Plan van aanpak: wat gaan we doen? 8
   6.1. Basis op orde taken 8
   6.2. Preventie-projecten 10
   6.3. Verder versterken van preventie 10
7. Status plan van aanpak 11

Bijlage 1: Signalerings- en meldstructuur radicalisering Zeeland 12

Zeeuwse nota en Plan van aanpak Radicalisering en Extremisme
v. 25-11-2024

1. Aanleiding

De afgelopen jaren is er een groeiende aandacht voor de thema's 'radicalisering' en 'extremisme' ontstaan. Eerder lag de focus voornamelijk op jihadisme en werd de problematiek rondom radicalisering vaak gezien als 'een ver-van-je-bed-show'. Inmiddels zijn radicalisering en extremisme meerzijdig en complex geworden.

Radicalisering is een proces. De fases waar iemand doorheen gaat als iemand radicaliseert zijn over het algemeen bekend, maar radicalisering verandert steeds meer van tempo, intensiteit en uitingsvorm (van offline naar online). Het laatste Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN)[1], gepresenteerd door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) laat zien dat er naast jihadisme en radicale islam, andere vormen van radicalisering en extremisme groeien (denk hierbij aan: rechts-extremisme, links-extremisme, anti-institutioneel extremisme, soevereinen). De toename van maatschappelijke onrust, polarisatie en het verlies van vertrouwen in de overheid hebben we allemaal van dichtbij ervaren tijdens de coronapandemie. Deze veranderingen laten zien dat de problemen rondom radicalisering en extremisme niet meer ver van ons af staan, onlosmakelijk verbonden zijn aan de veranderingen in onze samenleving en dus steeds meer vragen om een integrale aanpak.

1.1. Veranderende context die aanleiding geeft tot actie

Met het ontstaan van de Arabische lente (2011) werd Nederland vooral geconfronteerd met dreigingen vanuit jihadistische netwerken en begonnen (voornamelijk jongere) mensen uit Nederland af te reizen naar Syrië en Irak. Deze mensen reisden af naar Syrië en Irak om zich aan te sluiten bij ISIS of andere jihadistische groeperingen. Landelijk zijn er verschillende acties en interventies uitgezet om de dreiging vanuit jihadisme tegen te gaan. De NCTV heeft toen o.a. de handreiking voor de 'lokale aanpak van jihadisme' gepubliceerd.

Na de opkomst en teloorgang van ISIS verschoven de dreigingen. Het jihadistische risico bleef, maar vanaf de jaren 2020 werden andere vormen van extremisme sterker zichtbaar. Waaronder rechtsextremisme, deels gevoed door de economische onzekerheden en maatschappelijke polarisatie. Ook zogenoemde 'soevereinen burgers' en complotdenkers vormen een toenemende dreiging. Deze mensen verzetten zich vaak tegen de overheid en de rechtsstaat, mede versterkt door de COVID pandemie, die het wantrouwen tegen de overheid en complottheorieën voedde.

Nu de vormen van radicalisering en extremisme steeds meer gaan veranderen en ook meer zichtbaar en voelbaar zijn in Zeeland, is het van belang om de kennis en kunde, de persoonsgerichte aanpak, een signaleringsstructuur en preventiestructuur op te zetten en/of te versterken op dit gebied. De NCTV ondersteunt de regio's hierbij.

In Zeeland is in 2016 de CTER[2] weegploeg opgezet. In de CTER weegploeg worden gezamenlijk signalen en meldingen op het gebied van terrorisme, extremisme en radicalisering beoordeeld. Vervolgens wordt bepaald of voor de persoon die is gemeld en/of voor het incident een persoonsgerichte, integrale benadering nodig is en welke interne en externe casuspartners

---

[1] December 2023, informatie over de laatste beschikbare DTN te vinden op: Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid

[2] CTER staat voor Contraterrorisme, Extremisme en Radicalisering. Iedere regionale eenheid van de politie beschikt over een CTER weegploeg, bestaande uit specialisten die informatie verzamelen over een signaal dat mogelijk betrekking heeft op terrorisme, extremisme of radicalisering. In de CTER weegploeg in Zeeland zijn de volgende partijen vertegenwoordigd: politie, AOV, IPC van ZHVZ en het OM.

hierbij betrokken moeten worden. Zeeland heeft het casusoverleg ingericht conform de landelijke richtlijnen uit de handreiking 'de lokale aanpak'[3].

Conform het modelconvenant hebben we in Zeeland nu dus een CTER weegploeg, casusoverleg en persoonsgerichte aanpak (PGA)[4]. Sinds 2023 zijn we in Zeeland gestart met het investeren op: (het versterken en ontwikkelen van) de signalerings- en meldingsstructuur, preventie- en netwerkstructuur.

In 2023 is er in Zeeland een regionale deskundigheidsdag georganiseerd rondom radicalisering. De bijeenkomst had als doel kennis en ervaringen te delen, te netwerken, en van elkaar te leren. De bijeenkomst is druk bezocht door professionals, beleidsmakers en bestuurders uit diverse sectoren zoals zorg, veiligheid, onderwijs, en het sociaal domein. Deze dag heeft veel in gang gezet en duidelijk gemaakt dat er behoefte is aan een gezamenlijke aanpak rondom het voorkomen van radicalisering.

In 2023 is er ook een Meldpunt radicalisering opgericht (belegd bij het Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland) en is er een meldroutekaart gemaakt. Deze routekaart biedt richtlijnen voor professionals voor het handelen bij signalen van radicalisering.

1.2. Behoefte aan kaders

Vanuit het Districtscollege Zeeland is de wens uitgesproken om een notitie te ontwikkelen dat zich richt op de preventie van radicalisering en extremisme, met de focus op een integrale aanpak. Deze nota schetst de eerste kaders voor een preventieve aanpak van radicalisering en zetten we in op het voorkomen van radicalisering en extremisme in Zeeland.

2. Probleemstelling

Er is een toename van de problematiek rondom radicalisering en extremisme, waarbij radicalisering in steeds meer verschillende verschijningsvormen optreedt. Vanuit de praktijk komt er vanuit (zorg)professionals steeds meer vraag naar kennis en deskundigheids-bevordering over radicalisering. Vragen die in de praktijk spelen zijn o.a.: "Hoe herken ik signalen van radicalisering?" en "Wat kan ik doen als professional bij signalen van radicalisering?".

Om de toenemende problematiek rondom radicalisering en extremisme aan te pakken is er behoefte aan:

- Een meer preventie aanpak van radicalisering
- Een Zeeuws brede samenwerking
- Uitwisseling van kennis en expertise
- Een meer integrale aanpak

Door deze speerpunten vast te leggen in een Zeeuwse nota en plan van aanpak en deze te koppelen aan het uitvoeringsplan (UPV) kunnen de gemeenteraden kaders vaststellen waarbinnen een preventieve aanpak kan plaatsvinden en kunnen de colleges van burgemeester

---

[3] Vernieuwde handreiking Lokale Aanpak Radicalisering online | Nieuwsbericht | Socialestabiliteit
[4] Modelconvenant (2017): exb-2017-43246.pdf. Er ligt een nieuw wetsvoorstel voor in de Eerste kamer. De laatste informatie over de stand van zaken is te vinden op: Wet gegevensverwerking persoonsgerichte aanpak radicalisering en terroristische activiteiten (36.225) - Eerste Kamer der Staten-Generaal

en wethouders sturen op de inzet van menskracht en middelen om het gewenste resultaat te behalen.

2.1. Belang van inzet op preventie

Er valt voornamelijk veel winst te behalen op het gebied van preventie. In de vernieuwde handreiking voor de lokale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme[5] spelen professionals in het veld een cruciale rol in preventie. Ze kunnen op verschillende manieren bijdragen:

1. Vroegtijdige Signalering: Professionals zoals leraren, jongerenwerkers en hulpverleners bevinden zich dicht bij mensen die mogelijk vatbaar zijn voor radicalisering en kunnen vroegtijdig signalen oppikken. Door kennis en vaardigheden op te bouwen, leren ze signalen herkennen die kunnen wijzen op radicalisering of extremistische overtuigingen.
2. Opbouwen van Weerbaarheid: Door kwetsbare personen te versterken in hun veerkracht en kritisch denkvermogen, helpen professionals hen weerbaarder te worden tegen extremistische beïnvloeding. Dit kan bijvoorbeeld door voorlichting en educatie die jongeren weerbaar maakt tegen extremistische denkbeelden en complottheorieën.
3. Samenwerking en Informatie-uitwisseling: Professionals werken samen in een netwerk van partners zoals politie, gemeenten en maatschappelijke organisaties. Deze samenwerking en regelmatige informatie-uitwisseling maken het mogelijk om signalen te verbinden en gezamenlijk een preventieve aanpak op te zetten.
4. Doorverwijzen naar Gespecialiseerde Hulp: In gevallen waar personen al radicaliserende gedachten ontwikkelen, kunnen professionals hen doorverwijzen naar gespecialiseerde hulpverlening of interventieprogramma's die zijn gericht op de-escalatie.

De handreiking benadrukt dat preventie vraagt om maatwerk, aangepast aan de context en risico's van de doelgroep waarmee de professional werkt. Integratie van preventieve maatregelen in hun dagelijkse werkpraktijk helpt professionals om met vertrouwen en effectiviteit een preventieve bijdrage te leveren[6].

3. Doelstelling

Het doel van het beleidsplan radicalisering is om duidelijke kaders te bieden, zodat we op basis van deze kaders activiteiten kunnen opzetten en een integrale samenwerking op het thema radicalisering en extremisme kunnen realiseren. Daarnaast willen we bewustwording creëren en de thema's breder onder de aandacht brengen, door het thema op de agenda te zetten - en houden - van de Zeeuwse gemeenten en ketenpartners in het zorg-, veiligheids- en sociaal domein.

Met als uiteindelijk doel: Het voorkomen dat inwoners van Zeeland radicaliseren of extremistisch gedrag gaan vertonen.

---

[5] Fase 1: Preventie | Lokale aanpak radicalisering, extremisme en terrorisme | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (nctv.nl)
[6] Fase 1: Preventie | Lokale aanpak radicalisering, extremisme en terrorisme | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (nctv.nl)

4. Context en samenwerking

Zoals aangegeven vraagt radicalisering om een integrale aanpak. In Zeeland werken we samen op de volgende niveaus binnen het veiligheids-, zorg- en sociaal domein, die van belang zijn voor de aanpak van radicalisering:

Binnen de Zeeuwse samenwerking sociaal domein (ZSSD), werken de Zeeuwse gemeenten samen aan verschillende ontwikkelopgaven. De ZSSD kent vier pijlers:

- Jeugd
- Gezondheid
- Maatschappelijke Ondersteuning (BW MO VO)
- Sociale Veiligheid

Iedere pijler heeft een meerjarig uitvoeringsprogramma. De pijler Sociale Veiligheid is nog volop in ontwikkeling, zo ook het meerjarig uitvoeringsprogramma van Sociale Veiligheid. De complexiteit zit hem voornamelijk in vele verschillende onderwerpen die onder Sociale Veiligheid vallen en de nauwe samenwerking met en de (wettelijke) verantwoordelijkheden van partijen uit de veiligheids-, justitiële en zorgketen bij sommige onderwerpen.

Vanaf 2022 is Zeeland aan de slag gegaan met het project Domeinoverstijgend samenwerken, waarbij we inzetten op het leggen van meer verbinding tussen het zorg-, veiligheids-, en sociaal domein. Van bestuurlijk niveau tot uitvoeringsniveau. Het project levert verschillende bouwstenen op die in de praktijk moeten gaan bijdragen aan het oplossen van complexe casuïstiek op het grensvlak zorg-veiligheid.

In Zeeland werken de gemeenten met een Integraal Veiligheidsbeleid. Het huidige beleidsplan dat loopt van 2023 tot en met 2026 heeft het onderwerp radicalisering geen prioriteit gekregen. Door onder andere het opstellen van dit beleidplan maakt dit thema een grotere kans om in een volgende versie van het Integraal Veiligheidsbeleid wel geprioriteerd te worden. Ook zal het thema geagendeerd worden voor het meerjarig uitvoeringsprogramma van Sociale Veiligheid ZSSD.

Zeeland is onderdeel van de politie-eenheid Zeeland/West-Brabant. Binnen de eenheid werkt Zeeland samen met de andere districten. De gemeente Tilburg is centrumgemeente voor het aanvragen van de Versterkingsgelden 2025-2026 die beschikbaar worden gesteld vanuit Min J&V. Dit is een belangrijke bron van inkomsten om uitvoering te geven aan het beleid rondom radicalisering.

Zeeland werkt ook samen met landelijke partijen en organisaties. Voor het opzetten van een aanpak radicalisering ontvangt Zeeland ondersteuning vanuit o.a.: Expertise-unit Sociale Stabiliteit van het Min SZW en Landelijk Steunpunt Extremisme (LSE), de NCTV en het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR). Het SWZ en ESS zijn meer gericht op het voorkomen van/de preventie van radicalisering en extremisme. De NCTV gaat meer over de aanpak van radicalisering en heeft een bredere scope (van extremisme tot aan terrorisme). LSE is een uitvoeringsorganisatie die meer gericht is op het ondersteunen van partijen bij casuïstiek. Het ROR traint professionals bij de (semi-)overheid in de preventie en aanpak van radicalisering en extremisme.

5. Het ontwikkelingsbeeld van radicalisering in Nederland

De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) heeft in december 2023 het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) verhoogd van 3 naar 4. De terroristische dreiging is de afgelopen maanden licht toegenomen mede door de oorlog in Gaza, Koranschendingen en

dreigingen die voortkomen uit jihadistische netwerken. Verschillende extremistische groeperingen gebruiken gebeurtenissen om hun doelen te rechtvaardigen. Dit heeft ervoor gezorgd dat het dreigingsbeeld is gestegen. Dreigingsniveau 4 betekent dat er een reële kans is dat er een aanslag in Nederland zal plaatsvinden en dat er in Nederland nog steeds mensen zijn die radicaliseren of reeds geradicaliseerd zijn. Het blijft om deze reden van belang om aandacht te besteden aan en maatregelen te treffen tegen extremisme en radicalisering.

5.1. Jihadistische dreiging blijft substantieel en ontwikkelt zich online

Jihadisme blijft de belangrijkste terroristische dreiging voor Nederland. Aanhangers worden beïnvloed door propaganda die beelden toont van de oorlog in Gaza en koranschendingen in Nederland. In de afgelopen zes maanden hebben dergelijke beelden geleid tot diverse (voorbereidingen tot) terroristische acties in Nederland en andere delen van Europa.

Ook netwerken die in Europa actief zijn, blijven een bedreiging vormen voor Nederland en andere Europese landen. Sommige van deze netwerken opereren zelfstandig, terwijl andere in contact staan met ISIS-groepen in andere delen van de wereld.

Daarnaast radicaliseren sommige personen in Nederland en omliggende landen online, los van bekende jihadistische netwerken. Dit betreft vaak zeer jonge individuen, die soms daadwerkelijk voorbereidingen treffen voor een aanslag of reeds een aanslag hebben gepleegd, zoals blijkt uit diverse arrestaties in Europa.

5.2. Geweldspotentieel in Rechts-Terroristische Online Milieus

Binnen het rechts-terroristische online milieu blijft een geweldsdreiging aanwezig, vooral onder soms zeer jonge personen. In deze kringen zijn ideologische overtuigingen steeds minder belangrijk; het gaat meer om een verheerlijking van geweld en het choqueren van anderen. Dit leidt ertoe dat jongeren terechtkomen in rechts-terroristische chatgroepen en platforms. De rechts-terroristische dreiging is tegenwoordig minder voorspelbaar en moeilijker te detecteren door de ideologische vervaging, de versnippering van onlinegroepen, de snelle wisseling van profielen, en het anoniem opereren.

Het Nederlandse rechts-extremistische landschap wordt verder gekenmerkt door groepen die streven naar de normalisering van rechts-extremistische ideeën en het versterken van het 'blanke ras' via fysieke training, zoals de 'active clubs'. Hoewel deze groepen klein in aantal en omvang zijn, hebben ze soms een groot online bereik. Hoewel ze geweld tegen personen in principe als contraproductief beschouwen, kan de bredere acceptatie van hun gedachtegoed leiden tot toenemende intolerantie tegen de overheid, minderheden, en politieke tegenstanders. Dit kan op termijn mogelijk de drempel verlagen voor het gebruik van geweld. Er is ook een toename van onderlinge samenwerking tussen dergelijke groepen, zowel nationaal als internationaal.

5.3. Geweldsbereidheid binnen Anti-Institutionele Bewegingen en 'Soevereinen'

De anti-institutionele beweging versterkt het wantrouwen tegenover democratische instituties door het verspreiden van een narratief over een 'kwaadaardige elite'. Dit ondermijnt de democratische rechtsorde en kan leiden tot intimidatie en geweld onder een klein deel van de aanhangers. Het ondermijnen van de democratie kan ook intern gebeuren, als aanhangers van dit narratief binnen de door hen gewantrouwde instituties werken en hun denkbeelden actief promoten.

Binnen de Nederlandse anti-institutionele beweging vormen enkele tienduizenden zelfverklaarde soevereinen een prominente groep. Een deel van hen beschouwt de Nederlandse wet- en regelgeving als ongeldig en weigert bijvoorbeeld belasting te betalen. Confrontaties met

politie, deurwaarders en andere overheidsfunctionarissen komen regelmatig voor en gaan soms gepaard met agressie, bedreigingen, en geweld. Een kleine minderheid van de soevereinen is bereid offensief geweld te gebruiken tegen de zogenaamde 'kwaadaardige elite'. Bij meerdere soevereinen zijn (vuur)wapens en munitie gevonden.

5.4. Links-Extremisme

Ontwikkelingen rond links-extremisme worden nauwlettend gevolgd, maar vormen momenteel slechts een beperkte gewelddadige of terroristische dreiging in Nederland. Het is echter mogelijk dat in de toekomst sommige individuen binnen deze groep geweld zullen zien als een noodzakelijke stap om hun doelen te bereiken. Tot nu toe zien we wel harder wordende acties, voornamelijk in de vorm van intimidatie, zoals doxing (het online plaatsen van persoonlijke gegevens). Links-extremisten nemen ook deel aan pro-Palestina demonstraties bij universiteiten, die in enkele gevallen hebben geleid tot openbare ordeverstoringen, vernielingen, en geweld tegen de politie.

Meer informatie over verschillende vormen van radicalisering en extremisme of verschillende begrippen gerelateerd aan deze thema's is te vinden op: Begrippenlijst | Kennisbank Terrorische Organisaties | NCTV

5.5. Wat is het beeld in Zeeland?

In Zeeland is er nog weinig zicht op welke vormen van radicalisering en extremisme het meest voorkomen, en vanuit welke hoek of groeperingen de grootste dreiging uitgaat. Om hier meer zicht op te krijgen is de wens om een fenomeenanalyse uit te laten voeren voor Zeeland. Een fenomeenanalyse levert een bijdrage aan het creëren van bewustwording van de snelle ontwikkelingen van extremisme in de regio. Daarnaast helpt een fenomeenanalyse om na te gaan of de huidige (landelijke en regionale) aanpak aansluit bij de specifieke situatie in Zeeland. Met de resultaten uit de fenomeenanalyse kan er meer gestuurd worden op duurzame interventies en investeringen, in plaats van tijdelijke/trendgevoelige interventies.

"Het herkennen van signalen blijft een uitdaging. Dat komt omdat niet elk zorgelijk signaal of een opvallende verandering die iemand doormaakt automatisch leidt tot extremisme of radicalisering. Radicalisering is een proces. De kunst is om in een vroeg stadium deze zorgelijke signalen met medeprofessionals te delen en te toetsen of je onderbuikgevoel klopt." – quote uit één van de Netwerkbijeenkomsten

Ben meer te weten gekomen over de theorie, signalen en de werkwijze bij radicalisering. Wel moet hier nog vaker aandacht aan besteed worden zodat de ketenpartners elkaar kunnen vinden

De fenomeenanalyse draagt bij aan het versterken van de samenwerking op lokaal en regionaal niveau. En de resultaten van de analyse geven zicht op de haakjes binnen verschillende domeinen en dossiers. Dit zorgt ervoor dat we de thema's radicalisering en extremisme meer kunnen integreren in bestaande structuren en dat het niet een nieuw/opzichzelfstaand onderwerp wordt.

Voor de Versterkingsgelden 2025-2026 vraagt Zeeland middelen aan voor het uitvoeren van een fenomeenanalyse. Voor de uitvoering van de versterkingsgelden werken we samen met de politie Zeeland/West-Brabant. Zij leveren informatie aan als input voor de fenomeenanalyse. Met de resultaten uit de fenomeenanalyse kunnen we enerzijds meer focus aanbrengen op de activiteiten die zijn uitgezet en anderzijds gaan monitoren of de activiteiten ook de nodige effecten opleveren een aansluiten bij de situatie in de regio.

In oktober en november 2024 vinden in de sub-regio's verschillende Kennis- en netwerkbijeenkomsten plaats t.b.v. preventie van radicalisering en extremisme. De bijeenkomsten zijn druk bezocht door professionals uit maatschappelijk werk, scholen, gemeenten, jongerenwerk, politie e.d. Tijdens deze sessies hebben de deelnemers aangegeven dat ze voornamelijk behoefte hebben aan kennis over signalen van radicalisering en extremisme en hoe te handelen bij signalen. De deelnemers merken op dat ze steeds vaker te maken krijgen met extremer gedrag, extremer gedachtegoed, extremere uitingen van mensen. Er spelen nog veel vragen over bijv. handelingsperspectief, gegevensdeling en verschillende vormen van radicalisering/extremisme. Echter, alle deelnemers hebben ervaren dat het een meerwaarde is om 'samen op te trekken". Door samen te werken met professionals met verschillende disciplines, krijg je meer (en eerder) zicht op problemen en/of de voedingsbodem voor problemen. Dit zorgt ervoor dat je ook samen (eerder) tot passende interventies/oplossingen kan komen.

6. Plan van aanpak: wat gaan we doen?

Voor het opzetten van activiteiten rondom radicalisering en extremisme onderscheiden we 2 niveaus, die overeenkomen met de thema's die zijn opgenomen in de aanvraag voor de Versterkingsgelden 2025-2026:

1. De basis op orde taken (**analyse**, **signalering**, regie, duiding & expertise, **coördinatie**, deskundigheidsbevordering)
2. Preventie-projecten (**deskundigheidsbevorderingsdag** radicalisering Zeeland)

De gemeente Tilburg dient de aanvraag voor de Versterkingsgelden in bij het NCTV van het Ministerie J&V. De onderdelen waar Zeeland voor de komende twee jaar middelen voor aanvraagt zijn dikgedrukt. Hieronder is uiteengezet wat we al doen op deze onderdelen, waar we op inzetten en wat daarvoor nodig is.

6.1. Basis op orde taken

Wat hebben we al (gedaan) in Zeeland?	**Waar zetten we op in?**	**Wat is daarvoor nodig?**
Analyse *Analyse is gericht op het uitvoeren van een verdiepende analyse van bewegingen en trends op lokaal of regionaal niveau op het gebied van nationale veiligheid. Het doel van de analyses is om de informatiepositie van gemeenten te verbeteren en het kennisniveau van betrokken professionals bij de aanpak te vergroten.*		
Er is in Zeeland nog geen verdiepende analyse uitgevoerd	Meer zicht krijgen op wat er speelt in Zeeland rondom radicalisering en extremisme	Het uitvoeren van een fenomeenanalyse
Signalering en meldingsstructuur versterken *Het inrichten en beheren van meldpunten en signaleringsstructuren in een gemeente of regio. De opbouw en inrichting van netwerken van professionals/organisaties en deskundigheidsbevordering, met alsdoel de lokale signaleringsstructuur te versterken. Het doel van een signaleringsstructuur is signalen van (beginnende) radicalisering vroegtijdig op te vangen en te duiden om met een persoonsgerichte aanpak radicalisering/extremisme te voorkomen.*		
Zeeland heeft een CTER weegploeg met deelname vanuit AOV		

vanuit de drie sub regio's, politie, OM en ZVHZ.		
Zeeland heeft een Meldpunt ingericht voor signalen van radicalisering (belegd bij het ZVHZ)	Meer bekendheid en aandacht voor de meldingsstructuur in het netwerk van voorkomen van radicalisering en extremisme	Ontwikkelen en inzet van een publiciteitscampagne om het aantal meldingen vanuit het professionele netwerk te vergroten. 'Publiciteitscampagne' moet breed uitgelegd worden.
Zeeland heeft een meldroutekaart die richtlijnen biedt voor het handelen bij signalen van radicalisering.	idem	idem
Coördinatie (en beleidsontwikkeling) *Het coördineren van regionale samenwerking, gericht op: de (regionale)aanvraag, uitvoering en verantwoording over de versterkingsgelden, gezamenlijke kennisopbouw /deskundigheids-bevordering. De opbouw en doorontwikkeling van regionale netwerken/samenwerkings-verbanden van professionals, organisatie van regionale themabijeenkomsten, inventarisatie gezamenlijke belangen en adresseren gesignaleerde knelpunten. Het doel is het bewerkstelligen van een effectieve (regionale) samenwerking en kennisdeling tussen gemeenten.*		
Zeeland heeft een werkgroep preventie radicalisering (met een afvaardiging van AOV vanuit de subregio's, politie, ZVHZ en CZW bureau)	Het ontwikkelen en laten groeien van een preventieve aanpak op het thema radicalisering. Hhet bewerkstelligen van een effectieve (regionale) samenwerking en kennisdeling tussen gemeenten	Gezamenlijk uitvoering geven aan werkzaamheden op het gebied van preventie radicalisering.
Zeeland heeft een beleidsadviseur (CZW bureau) die coördinerende taken oppakt t.b.v. de (beleids-)ontwikkeling van radicalisering	het bewerkstelligen van een effectieve (regionale) samenwerking en kennisdeling tussen gemeenten en het opzetten van beleidsontwikkeling omtrent radicalisering en extremisme.	Voorbereiden en voorzitten van de werkgroep preventie radicalisering. Het uitzetten en coördineren van activiteiten. 1e aanspreekpunt in Zeeland voor preventie radicalisering.
Deskundigheidsbevordering en training *Het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) traint professionals in de preventie en aanpak van radicalisering en extremisme. In samenwerking met het ROR zetten we in op het vergaren van kennis, inzicht en vaardigheden op het gebied van radicalisering en extremisme.*		
In elke subregio hebben professionals uit het zorg, veiligheids- en	Het aanvragen van middelen voor het organiseren van extra	In samenwerking met het ROR en op basis van de behoefte trainingen uitzetten in de sub-regio's in Zeeland.

sociaal domein OMEI[7]- en Basistrainingen gevolg rondom radicalisering	trainingen voor professionals.	

6.2. Preventie-projecten

Wat hebben we al (gedaan) in Zeeland?	**Waar zetten we op in?**	**Wat is daarvoor nodig?**
Deskundigheidsbevorderingsdag 2025 *Inzet op generieke preventie. Weerbaarheid versterken van specifieke doelgroepen.Hieronder valt ook het onderhoud, de versterking en diversificatie rondom netwerken van niet-professionals, bijvoorbeeld via de organisatie van themabijeenkomsten over actuele vraagstukken, deskundigheidsbevordering (organisatie van trainingen) of ondersteuning van activiteiten van deze netwerken.*		
In september 2023 is er een netwerk- en deskundigheidsdag georganiseerd in Zeeland	Onderhouden, vergroten en versterken van de netwerksamenwerking in de aanpak van radicalisering en extremisme voor heel Zeeland	Het organiseren van een deskundigheidsbevorderingsdag in 2025
In 2024 is in samenwerking met ESS en LSE de voorbereiding gedaan voor het organiseren van netwerkbijeenkomsten per sub-regio in Zeeland of branches op aanvraag	Het versterken van de lokale netwerken en het bieden van handelings-perspectief voor professionals.	Organiseren van netwerkbijeenkomsten in sub-regio's t.b.v. het versterken van de netwerksamenwerking in Q4 van 2024 en Q1 van 2025. Informatiebijeenkomst voor jeugdverpleegkundigen van de GGD over radicalisering en extremisme in Q4 2024.

6.3. Verder versterken van preventie

Zoals eerder aangegeven bestaat de behoefte om ook te investeren op de voorkant: om (signalen van) radicalisering en extremisme zo vroeg mogelijk te herkennen, vroegtijdig en passend te interveniëren en waar mogelijk radicalisering en extremisme te voorkomen. De handreiking 'Lokale aanpak radicalisering extremisme en terrorisme (2024) biedt handvatten voor gemeenten om preventie rondom dit thema vorm te geven. Preventie interventies binnen de lokale aanpak kunnen de veerkracht en weerbaarheid versterken van vatbare individuen in vatbare omgevingen voor radicalisering. De preventie aanpak kan variëren van een aanpak gericht op het brede publiek of individueel maatwerk (denk aan trainingen en voorlichting). Preventie is een breed begrip en er wordt bij verschillende beleidsterreinen al veelvuldig ingezet op preventie. Het voorstel is om voor het onderdeel preventie eerst te onderzoeken welke preventie-activiteiten er al lopen in het sociaal domein en het veiligheidsdomein en waar we voor de thema's radicalisering en extremisme op aan kunnen sluiten.

[7] OMEI staat voor Omgaan Met Extreme Idealen

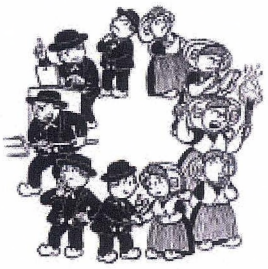
Daarnaast is de samenwerking tussen zorg- en veiligheid essentieel op dit gebied, omdat je ziet dat de voedingsbodem voor radicalisering en extremisme vaak in het voorliggend veld, in het sociaal domein ligt. Denk hierbij o.a. aan: sociaal isolement, armoede, discriminatie, psychische problematiek. Professionals in de zorg, welzijnswerk en het onderwijs zien vaak de vroeg signalen van deze risico's, zoals veranderd gedrag, afnemende sociale contacten of problematische thuissituaties. Dit betekent dat het ook van belang is om de verbinding maken met vergelijkbare ontwikkelingen die inzetten op het versterken van lokale teams. Zodat professionals in het voorveld voldoende geëquipeerd zijn om vroegtijdig signalen te herkennen, weten wat ze met deze signalen kunnen doen en er passende (vroegtijdige) interventies worden ingezet.

Het opzetten van sterke, lokaal verankerde teams draagt bij aan een integrale en preventieve benadering, die niet alleen bijdraagt aan de veiligheid van kinderen en gezinnen, maar ook aan bredere maatschappelijke stabiliteit en het voorkomen van radicalisering.

7. Status plan van aanpak

Het plan van aanpak kan nog verder worden aangevuld en aangescherpt op basis van de uitkomsten van de fenomeenanalyse, de opgedane ervaringen, en de ontwikkelingen in de regio. Dit zorgt ervoor dat het plan continu afgestemd blijft op de actuele behoeften en ontwikkelingen.

Bijlage 1: Signalerings- en meldstructuur radicalisering Zeeland

WAT TE DOEN BIJ SIGNALEN VAN RADICALISERING?

Wees je bewust van opvallend/afwijkend gedrag en/of zorgelijke uitspraken (offline dan wel online).

Advies nodig?
Wend je tot de Adviseur Veiligheid van jouw gemeente.

SIGNALERING

› Zorg voor aansluiting en begrip
› Trek niet te snel conclusies

Ga in gesprek met...

- Collega's of netwerkpartners (met kennis van het thema)
- Ouders en/of vrienden
- De persoon in kwestie

Wordt uw zorg gedeeld?

Vorm samen een goed beeld van de situatie van de persoon.

Doe een melding

› meldsignalenradicalisering@veiligheidshuiszeeland.nl

Op de website van het Zorg- en Veiligheidshuis vind je meer informatie over de meldingsprocedure.

Trainingen

Er worden rondom dit thema in Zeeland jaarlijks trainingen aangeboden vanuit het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering. Voor aanmelden en meer informatie over trainingen kan je je wenden tot de Adviseur Veiligheid van jouw gemeente.

Het volledige trainingsaanbod is te vinden op **www.tegengaanradicalisering.nl/ons+aanbod**

Meer informatie:
Landelijk Steunpunt Extremisme: www.landelijksteunpuntextremisme.nl
Expertise-unit Sociale Stabiliteit: www.socialestabiliteit.nl
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid: www.nctv.nl

Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland